

Barnplantornas 30-årsjubileum:

Konferens 2025 – från hörselnerver till cochleaimplantat – med passagerare och höra till

Grafisk produktion:
Xtrovert Media; www.xtrovertmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSBREV

En exposé – we ain't seen nothing yet! | 7 oktober 2025

För mig känns det nästan som året är till ända. Barnplantornas trettioårskalas har pågått från i våras fram till Jubileumskonferensen på Clarion Post för några veckor sedan.

Jag har ofta benämnt utvecklingen av cochleaimplantat-eran som ett Kunskapståg. Nya synsätt och en utveckling som förvånar de flesta borde beröra oss alla, för barnens skull. Det krävs dessutom en utveckling av arbetssätt inom hörselhabiliteringen. Det som Barnplantorna väljer att benämna *intervention*. Tyvärr är det en mindre andel professionella (framförallt) som fortfarande står på perrongen och ser tåget susa förbi fyllt med kunskap, evidens och klinisk beprövad erfarenhet i tiden. Jag har spenderat massor med tid att fundera över vad det är man inte förstår om man blir stående på tågplattformen.

VÅGA REFLEKTERA LEDER TILL MOD!

Alla brottas med tankar om vilka synsätt man skall anamma, varför och när. Är glaset halvfyllt eller halvtomt? Ska du anamma och vara nyfiken på utveckling eller sitta tryggt i båten? Vilket är det som leder utvecklingen framåt? Varför räcker det inte med kohortstudier för att övertyga alla om att gårdagen redan har passerat? Varför räcker det inte att se en stor andel döva barn utveckla talspråk på samma sätt som hörande barn gör? Vad är det som gör att du har fastnat i gårdagens tankebanor eller i gamla maktstrukturer?

"I HAVE BIONIC EARS"

Karl Whites föreläsning på Jubileumskonferensen borde inspirerat alla till insikterna att allt som inte är under utveckling är

under avveckling. Hans föreläsning var en utveckling av hans TED talk för några år sedan: *"Building a sound foundation for children with hearing loss – the best is yet to come (we ain't seen nothing yet)."*

Dr. Elisabeth Dahlström beskrev remarkabla framsteg inom genetiken. Visst borde det inspirera!?

[Lyssna på Karl Whites TED talk!](#)

Det är så övertydligt vilken fantastisk utveckling som pågår när dåtid följs av nutid och två små pojkar som konstaterar *"we have bionic ears"*.

JUBILEUMSKONFERENSEN VÄLKOMNADE TOLKAR

Jag vet att det väckte reaktioner att Barnplantorna inte hade bokat och finansierat både teckenspråkstolkar och skrivtolkar. Detta var något som vi diskuterade i programkommittén i samband med planeringen. Vi vet att arbetstagare genom Arbetsförmedlingen har rätt till upp till 120 000 kronor årligen för tolk i samband med fortbildningar, konferenser etc. Med andra ord svarade vi på allehanda frågor inför konferensen om detta. Jag påpekar det ånyo att vi i Barnplantorna samt programkommittén är positiva till tolkverksamhet d.v.s. tillgänglighet för alla. Vi hade också mycket bra samverkan med tolkverksamheten inför konferensen och de erbjöds gratis måltider samt att komma tidigare för att tillsammans med tolkanvändare välja placering i konferenssalen som passade dem bäst. Det var vi som alltid positiva till.

Allt väl eller?

Jag ska erkänna att jag blev förvånad över kritiken om tillgänglighet från en tolkanvändare på konferensen. Det handlade bl.a. om

Barnplantornas 30-årsjubileum:

Konferens 2025 – från hörselnedsättning till cochleaimplantat – med passagerare och höra till

Grafisk produktion:
Xtrovert Media; www.xtrovertmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSBREV

En exposé – we ain't seen nothing yet! | 7 oktober 2025

- bristen på bord i konferenssalen (konferenshotell har ofta biosittning och inte som i universitetsaulor utfällningsbara bord),
- dörr som var öppen (två meter från där tolkanvändarna satt),
- ingen tillgång till åhörarkopior,
- fotoförbud av presentationer.

Vi hade i introduktionen poängterat varför åhörarkopior inte ens skulle finnas på Barnplantorna.se. Detta då Barnplantorna efter föregående konferens (2019) fick en faktura från ett företag som "dammsuger" nätet efter otillåtna bilder. Vi hade publicerat presentationer på barnplantorna.se och en föreläsare hade varit ovarsam med tillstånd till alla bilder. Eftersom Barnplantorna hade publicerat presentationerna fick vi en faktura på 10 000 SEK för **ett** foto. Kändes snöpligt minst sagt.

Vi tar gärna till oss kritik men det går också bra att under konferensen be arrangörer stänga en dörr som irriterade (eller stänga den själv!). Ibland känns det fortsatt som en politisk markering hos en minoritet som fortsatt väljer att se glaset som halvtomt!

TECKENSPRÅK FÖR ALLA, ELLER?

Teckenspråket borde inte vara kontroversiellt att diskutera längre. En mindre andel barn som föds med grav hörselnedsättning/dövhet kommer att utveckla eller ha behov av att utveckla teckenspråk. Över 95 procent av föräldrar till döva barn har talat språk som modersmål och kan därmed i de flesta fall inte förväntas vara språkgivare för att barnet ska utveckla teckenspråk. Går barnet i skola på hemorten finns dessutom

ringa möjligheter till att utveckla teckenspråk. Är det kontroversiellt?! Känns mer som om att befintliga maktstrukturer vägrar anpassa sig till realiteter.

[Barnplantornas blogginlägg från januari 2022](#) tycks aldrig bli inaktuellt. Läs noga!

HÖRSELHABILITERING OCH CI-VERKSAMHETER I OTAKT

Titta också på detta sex (!) år gamla [videoklipp med Teresa Ching och Gayla Guignard](#).

Med förtvivlan konstaterar jag att Sverige fortsatt ligger långt efter Australien i synsätt och implementering av intervention i tiden för barn med hörselnedsättning. Statliga och regionala resurser fördelas fel eller används ineffektivt. När ska fler höja rösten och poängtera det ineffektiva i att förse barn med optimal teknik, men där rehabiliteringen är anpassad utifrån IGÅR! En förälder uttryckte det övertydligt på en konferens i Storbritannien för några år sedan. Hon sa *"Jag blir bekymrad att läkare på Irland sätter in en Lamborghini i mitt barns öra men brister i intervention gör att Lamborghinin körs som en folka."*

När hörselhabilitering inte är lyhörd inför föräldrar behov, påpekande eller kritik utan väljer att lägga locket på s.a.s. är det ett allvarligt problem i verksamheterna. I Region Västra Götaland bl.a. är råden föräldrar får av hörselhabiliteringen i otakt med CI-verksamhetens råd. Så pinsamt för hörselhabiliteringen! Detta har vi poängterat under många år och CI-verksamheten fortsätter oförtrutet att jobba utifrån klinisk beprövad erfarenhet och bred forskningsevidens, men hur arbetar hörselhabiliteringen?

Barnplantornas 30-årsjubileum:

Konferens 2025 – från hörselnedsättning till cochleaimplantat – med paneler och höra till

Grafisk produktion:
Xtrovert Media; www.xtrovertmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSBREV

En exposé – we ain't seen nothing yet! | 7 oktober 2025

HUR FINANSIERADE BARNPLANTORNA EN KONFERENS...

Under trettio år har Barnplantorna informerat och spridit kunskap utifrån bred forskningsevidens och klinisk beprövad erfarenhet som kontinuerligt förändrats utifrån teknisk utveckling men också utifrån neurologiska och kognitiva aspekter på hur vi hör.

Under alla dessa år har vi fått utstå osakliga (ibland grova) påståenden i sociala medier. Insinuationerna utan grund att Barnplantorna är finansierade av CI-industrin tycks aldrig ta slut. Därför väljer vi nu att berätta att konferensen och informationsprojektet under 2025 möjliggjordes genom en donation till Barnplantorna. En donation som inte har något att göra med det område vi alla verkar inom (barn med hörselnedsättning/dövhet).

Donationen är av privat karaktär och handlar om min egen familj.

1990 insjuknade vår äldsta dotter i meningit. Vi bodde i Stockholm. Min man jobbade med kapitalförvaltning vid en bank. Vi utvecklade en privat relation med en kund och hans fru utifrån deras stora empati i vår svåra situation. Relationen fortsatte. Kunden ifråga heter Jan Ekström och var under sin levnad en känd deckarförfattare och delägare under 1960-talet i en stor reklambyrå. Jan Ekström lärde mig allt jag behövde veta under åren om informationsspridning. Han missade aldrig att ringa i samband med Barnplantabladdets utgivning och ge feedback.

När han, sonen och en kollega bildade en stiftelse till förmån bl.a. för medicinsk hjälp till barn i Afrika förvaltede min man även stiftelsens pengar. Under mer än tjugo år, efter det att min

man och en kollega startade egen kapitalförvaltning förvaltede min man stiftelsens pengar "pro bono" (kostnadsfritt).

Hösten 2024 ansåg styrelsen i stiftelsen att de hade gjort sitt och stiftelsen upplöstes. Den största delen av pengarna skänktes till stöd för medicin och sjukvård i Ukraina. En liten, men för Barnplantorna ansevärd del, överfördes till Barnplantorna. Det TACKAR vi stort för.

Det var också anledningen till att vi kunder erbjuda en konferens till ett **extremt lågt pris** på Clarion Post Hotell och Konferens i Göteborg.

VILKA ÄR MARKÖRERNA FÖR FRAMGÅNG?

En panel med ungdomar på konferensen var synnerligen uppskattad. Utan cochleaimplantat hade förutsättningarna sett diametralt annorlunda ut för dessa ungdomar. Jag får många rapporter om ungdomar från föräldrar (och de själva) om hur de studerar vidare på högskola eller annan yrkesinriktad utbildning, söker sig ut i arbetslivet, reser till Asien m.m. De har samma drömmar som alla andra ungdomar och kan också realisera dem.

Fortfarande tycks det dock vara svårt för verksamheter att bejaka utvecklingen, tro på barns möjligheter och inte vara gränssättande i gamla dogmer.

Vilka är då markörerna för framgång. Är det tidig CI-operation och bilaterala CI? Ja, det är några markörer men även föräldrastöd. Aldrig har det varit viktigare att föräldrar till barn förmedlar framtidstro, positivt tänk och "grit". Glaset är minst halvfyllt!

Även för barn med kanske en i början långsam utveckling framåt kan "grit" vara en viktig markör.

Barnplantornas 30-årsjubileum:

Konferens 2025 – från hörselnedläggning till cochleaimplantat – med passagerare och höra till

Grafisk produktion:
Xtrovert Media; www.xtrovertmedia.se

BARNPLANTORNAS NYHETSBREV

En exposé – we ain't seen nothing yet! | 7 oktober 2025

Det är viktigt att du som förälder förmedlar grit till ditt barn och att hela er familj genomsyras av grit! Grit kan beskrivas som en kombination av uthållighet, inre driv och förmåga att inte ge upp vid motgångar. Allt detta borde genomsyra interventionsteamens arbete också.

[Lyssna på Angela Duckworth och låt dig inspireras!](#)

Radi Jönsson höll en intressant presentation på Jubileumskonferensen som möjligen inte riktigt "fastnade" hos deltagarna. Kanske för att man inte kunde se kopplingen med hörselnedsättning. Friskfaktorer, motion och friluftsliv är dock viktiga markörer för välbefinnande även för barn med hörselnedsättning.

Personer som Angela Duckworth och Carol Dweck har varit viktiga ledstjärnor i Barnplantornas stöd till föräldrar. Carol Dwecks bok om Mindset borde också vara en inspirationskälla i interventionsverksamheternas arbete. [Lyssna på Carol Dweck!](#)

Dweck konstaterar även att: *"Talanger och förmågor kan utvecklas med hjälp av ansträngning, bra undervisning och ihärdighet."*

Kom igen alla chefer på hörselhabilitering i Sverige; var är förändringsarbetet?

VITAMINBOOST PÅ VÄG FRAMÅT

2026 års största vitaminboost för förändringsarbetet inom hörselhabiliteringen torde vara att [delta på AG Bells Symposium i Washington DC i juni](#). Prioriteras inte denna viktiga fortbildning inom "regionens ekonomiska ramar", sök fondmedel! Du kommer inte att ångra dig! En vitaminboost i din yrkesroll som kommer att fylla dig med grit!

UPPHOVSMANNEN TILL COCHLEAIMPLANTAT, GRAEME CLARK

Vi var glada på Jubileumskonferensen att Graeme Clark skulle föreläsa via videolänk. När jag var i Australien tillsammans med Eva Karltorp 2007 knöt vi nära kontakt med Graeme Clark som också ledde till vänskap.

Nu kan du även ta del av Graeme Clarks presentation om du inte befann dig på konferensen. [Se den här!](#)

TACK ALLA NI SOM DELTOG PÅ JUBILEUMSKONFERENSEN!

Just nu omfamnar vi hösten och släpper taget om sommaren. Kanske köper du Carol Dwecks bok om *"Mindset – du blir vad du tänker"* eller Angela Duckworths bok *"Grit – konsten att inte ge upp"*, kryper upp i soffan och tänder ett ljus.

VISDOMSORD

Ju mer du vågar veckla ut dig, desto mer utvecklas du.

Hösthälsningar
Ann-Charlotte Gyllenram